

ស្រឡាញ់ម្តាយរបស់នាង

ដោយ អេលែន អេស ដាល់ធីន
ប្រធានយុវនារីទូទៅ

គ្មានពាក្យពេចន៍ណាដែលអាចពិពណ៌នានូវឱកាសដ៏ពិសិដ្ឋ នៅពេលដែលឪពុកក្មេងខ្ចីម្នាក់ចិញ្ចឹមស្រីរបស់ខ្លួននៅក្នុងដៃជាលើកដំបូងនោះទេ ។ ឆ្នាំនេះ កូនប្រុសបីនាក់របស់យើង បានក្លាយជាឪពុកថ្មីថ្មោងរបស់កូនស្រីពួកគេ ។ នៅពេលដែល ខ្ញុំមើល ចន កូនប្រុសដ៏រឹងមាំរបស់យើង បីកូនស្រីដំបូងរបស់គេនៅក្នុងដៃ ដោយសម្លឹងទៅកូនស្រីនោះជាមួយនឹងកែវភ្នែកស្រទន់ក្នុងក្តីគោរព ហើយបន្ទាប់មក គេបានមើលមកខ្ញុំដោយឥរិយាបថដែលហាក់ដូចជាចង់សួរថា — « តើកូននឹងចិញ្ចឹមបីបាច់កូនស្រីម្នាក់យ៉ាងដូចម្តេចទៅ ? »

នៅព្រឹកនេះ ខ្ញុំសូមនិយាយទៅកាន់កូនប្រុសរបស់យើង និងទៅកាន់ឪពុកទាំងឡាយ ។ តើឪពុកម្នាក់ អាចចិញ្ចឹមបីបាច់កូនស្រីឲ្យបានល្អនៅក្នុងពិភពលោក ដ៏មានគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងច្រើននេះ បានដោយរបៀបណា ? ចម្លើយត្រូវបានផ្តល់ឲ្យដោយការបង្រៀនពីព្យាករណ៍របស់ព្រះអម្ចាស់ ។ វាគឺជាចម្លើយដ៏សាមញ្ញមួយ ហើយវាជាការពិត — « អ្វីដែលសំខាន់បំផុតដែលឪពុកម្នាក់ អាចធ្វើសម្រាប់ [កូនស្រី] របស់គេ គឺស្រឡាញ់ម្តាយ [របស់នាង] » ។¹ តាមរបៀបដែលអ្នកស្រឡាញ់ម្តាយរបស់នាង នោះអ្នកនឹងបង្រៀនកូនស្រីរបស់អ្នក អំពីភាពទន់ភ្លន់ ភក្តីភាព ការគោរព ការអាណិតអាសូរ និងការពលិកម្ម ។ នាងនឹងរៀនពីគំរូរបស់អ្នកដោយរំពឹងទុកនូវអ្វីដែលចង់បាន និងគុណសម្បត្តិអ្វីខ្លះពីយុវជនដើម្បីស្វែងរកប្តីប្រពន្ធម្នាក់នាពេលអនាគត ។ អ្នកអាចបង្ហាញដល់កូនស្រីរបស់អ្នកតាមរយៈសេចក្តីស្រឡាញ់ និងការគោរពរបស់អ្នកមានចំពោះភរិយាអ្នក ថានាងរំពឹងចង់រៀបការជាមួយនរណាម្នាក់ដែលចេះស្រឡាញ់ និងគោរពដល់នាង ។ គំរូរបស់អ្នកនឹងបង្រៀនកូនស្រីរបស់អ្នកពីតម្លៃនៃភាពជាស្រ្តី ។ អ្នកកំពុងតែបង្ហាញថា នាងគឺជាបុត្រីនៃព្រះវរបិតាសួគ៌ ដែលទ្រង់ស្រឡាញ់នាង ។

សូមស្រឡាញ់ម្តាយរបស់នាងឲ្យច្រើនបំផុត ដើម្បីធ្វើឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នក គឺនៅសេឡេស្ទាល ។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅព្រះវិហារបរិសុទ្ធសម្រាប់ពេលឥឡូវ និងសម្រាប់ភាពអស់កល្បជានិច្ច គឺសក្តិសមសម្រាប់ការខិតខំដ៏មហិមារបស់អ្នក និងមានសារៈសំខាន់បំផុត ។ គ្រាន់តែបន្ទាប់ពីនិរិទ្ធបានសង់ព្រះវិហារបរិសុទ្ធនៅក្នុងទីរហោស្ថានរួច គាត់បាននិយាយថា ៖ « ហើយ... ពួកយើងបានរស់នៅតាមរបៀបនៃសុភមង្គល » « របៀបនៃសុភមង្គល » គឺត្រូវបាននៅក្នុងព្រះវិហារបរិសុទ្ធ ។ វាគឺជាការរក្សាសេចក្តីសញ្ញា ។ ចូរកុំឲ្យមានឥទ្ធិពលណាមកគ្របដណ្តប់លើជីវិត ឬគេហដ្ឋានរបស់អ្នក ដែលនឹងបណ្តាលឲ្យអ្នកទម្លាក់សេចក្តីសញ្ញា ឬការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អ្នក ចំពោះភរិយា និងក្រុមគ្រួសារឡើយ ។

នៅក្នុងថ្នាក់យុវនារី យើងកំពុងជួយកូនស្រីអ្នកយល់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់នាង ក្នុងនាមជាបុត្រីនៃព្រះ និងពីសារៈសំខាន់នៃការបន្តមានគុណធម៌ និងមានភាពស័ក្តិសមដើម្បីទទួលបានជ័យជំនះទាំងឡាយនៃព្រះវិហារបរិសុទ្ធ និងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅព្រះវិហារបរិសុទ្ធមួយ ។ យើងកំពុងតែបង្រៀនកូនស្រីរបស់អ្នកពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើ និងការរក្សាសេចក្តីសញ្ញាពិសិដ្ឋ ។ យើងកំពុងតែបង្រៀននាងឲ្យតាំងចិត្តពីពេលឥឡូវនេះ ដើម្បីរស់នៅតាមដួងច្នេះនាងអាចមានភាពស័ក្តិសមជាជំនួយដើម្បីចូលទៅក្នុងព្រះវិហារបរិសុទ្ធ ហើយពុំបណ្តោយឲ្យមានអ្វីមួយមករំខាន ពន្យារពេល ឬធ្វើឲ្យនាងមិនមានភាពស័ក្តិសមសម្រាប់គោលដៅនោះបាន ។ គំរូរបស់អ្នកក្នុងនាមជាឪពុករបស់នាង គឺមានឥទ្ធិពលខ្លាំងជាងពាក្យសំដីខ្លាំងៗរបស់យើងទៅទៀត ។ យុវនារីទាំងឡាយ ព្រួយបារម្ភពីឪពុករបស់គេ ។

មានពាក្យសំដីជាច្រើននិយាយថា បំណងប្រាថ្នាដ៏ធំជាងគេបំផុតរបស់ពួកគេ គឺដើម្បីរួមរស់ជាក្រុមគ្រួសាររហូតដល់អស់កល្បជានិច្ច ។ ពួកនាងចង់ឲ្យអ្នកនៅទីនោះ នៅពេលដែលពួកនាងទៅព្រះវិហារបរិសុទ្ធ ឬរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងព្រះវិហារបរិសុទ្ធ ។ សូមនៅជិតស្និទ្ធនឹងកូនស្រីរបស់អ្នក ហើយជួយរៀបចំនាង ហើយបន្តមានភាពស័ក្តិសមដើម្បីទៅព្រះវិហារបរិសុទ្ធ ។ នៅពេលដែលនាងមានអាយុ 12 ឆ្នាំ សូមនាំនាងទៅព្រះវិហារបរិសុទ្ធជាមួយអ្នកឲ្យបានញឹកញាប់ ដើម្បីធ្វើពិធីបុណ្យជ្រមុជទឹក សម្រាប់បុព្វការីជនរបស់អ្នក និងអ្នកដទៃទៀត ។ កូនស្រីរបស់អ្នក នឹងចងចាំអនុស្សាវរីយ៍នេះជារៀងរហូត ។

វប្បធម៌ដ៏ពេញនិយមសព្វថ្ងៃនេះកំពុងព្យាយាមបំផ្លាញយ៉ាងយឺតៗ ពីតួនាទីដ៏អស់កល្បជានិច្ចរបស់អ្នក ក្នុងនាមជាលោកអយ្យកោ និងជាឪពុក ហើយកាត់បន្ថយតួនាទីដ៏មានសារៈសំខាន់របស់អ្នកចេញ ។ អ្វីៗទាំងនេះត្រូវបានផ្តល់ឲ្យអ្នកដោយ « គោលដៅនៃព្រះ » ហើយក្នុងនាមជាឪពុកអ្នក « ត្រូវបានចាត់ឲ្យធ្វើជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងគ្រួសារ [របស់អ្នក] ដោយក្តីស្រឡាញ់ និងសេចក្តីសុចរិត ហើយមានភារកិច្ចក្នុងការផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការក្នុងជីវិតព្រមទាំងការពារក្រុមគ្រួសារ [របស់អ្នក] » ។³

ឪពុក មានអត្ថន័យថាជាអ្នកគាំពារគេហដ្ឋាន ភរិយា និងកូនចៅរបស់អ្នក ។ នៅសព្វថ្ងៃនេះ « វាមិនមែនជារៀងរាល់យប់ស្រួលទេ ក្នុងការការពារក្រុម គ្រួសារមួយប្រឆាំងនឹងបំណងអាក្រក់របស់អាក្សទាំងក្នុងគំនិត និងវិញ្ញាណ [របស់ពួកគេ] ...។ ឥទ្ធិពលទាំងនេះ អាចហូរចូលក្នុងគេហដ្ឋានរបស់អ្នក ដោយងាយ ។ សាតាំង គឺ [ឆ្លាតខ្លាំងណាស់] ។ វាពុំចាំបាច់បើកទ្វារចូលនោះទេ » ។⁴

ឪពុកទាំងឡាយ អ្នកត្រូវតែធ្វើជាអ្នកគាំពារដល់គុណធម៌ ។ « អ្នកកាន់បព្វជិតភាព គឺជាគុណធម៌ ។ ឥរិយាបថនៃគុណធម៌បង្ហាញថា [អ្នកមាន] គំនិត បរិសុទ្ធ និងទង្វើស្អាតស្អំ...។ គុណធម៌ គឺជា...បុគ្គលិក លក្ខណៈចេះគោរពព្រះ... ។ [គុណធម៌] គឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងបរិសុទ្ធភាព » ។⁵ គុណធម៌ របស់យុវនារី គឺជាបុគ្គលិកលក្ខណៈដូចជាព្រះគ្រីស្ទ ដែលរួមទាំងតម្លៃនៃគុណធម៌ ។ ឥឡូវនេះយើងសូមអំពាវនាវដល់អ្នកឲ្យចូលរួមជាមួយយើងនៅ ក្នុងការដឹកនាំពិភពលោកឲ្យត្រឡប់ទៅរកតម្លៃនៃគុណធម៌វិញ ។ ដើម្បីធ្វើដូច្នោះបាន អ្នក « ត្រូវអនុវត្តឲ្យមានគុណធម៌ និងបរិសុទ្ធភាព » ។⁶ តាមរយៈ ការកំចាត់ចោលនូវអ្វីៗដែលអាក្រក់ និងមិនខ្លាចខ្លួនពីជីវិតរបស់យើង ជាមួយនឹងអ្នកដែលកាន់បព្វជិតភាពបរិសុទ្ធនៃព្រះ ។ « សូមឲ្យគុណធម៌តុបតែង គំនិតអ្នក ដោយឥតឈប់ឈរឡើយ ខណៈនោះអ្នកនឹងមានចិត្តក្លាហានឡើង នៅចំពោះវត្តមាននៃព្រះ ហើយ... ព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ នឹងទៅជាគូក អ្នកជានិច្ច » ។⁷ សូមប្រយ័ត្នប្រយែងចំពោះអ្វីដែលអ្នកមើលនៅក្នុងព័ត៌មាន ដែលបានបោះពុម្ពវាយចេញមក ។ គុណធម៌ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នក នឹងធ្វើជាគំរូ ដល់កូនស្រីអ្នក ហើយកូនប្រុសអ្នកក៏ដូច្នោះដែរ ដើម្បីមានកម្លាំង និងសីលធម៌នៃសេចក្តីក្លាហានដ៏ពិតប្រាកដ ។ តាមរយៈការមើលខុសត្រូវលើគុណ ធម៌នៅក្នុងជីវិត គេហដ្ឋាន និងនៅក្នុងជីវិតនៃកូនចៅរបស់អ្នក នោះអ្នកកំពុងបង្ហាញដល់ភរិយា និងកូនស្រីរបស់អ្នកថា តើសេចក្តីស្រឡាញ់ពិតប្រាកដ វាបែបណា ។ បរិសុទ្ធភាពផ្ទាល់ខ្លួនអ្នក នឹងផ្តល់អំណាចដល់អ្នក ។

អ្នកគឺជាអ្នកគាំពារដល់កូនស្រីរបស់អ្នក លើសពីស្មារតីស្របច្បាប់នៃពាក្យនោះ ។ សូមធ្វើជាផ្នែកដ៏សកម្មនៅក្នុងជីវិតនៃកូនស្រីរបស់អ្នក ។ សូម ឲ្យនាងបានស្គាល់បទដ្ឋាន ការរំពឹងទុក សេចក្តីសង្ឃឹម និងក្តីសុបិនរបស់អ្នកសម្រាប់ភាពជោគជ័យ និងសុភមង្គលនាង ។ សូមនិយាយជាមួយនាង សូមរៀនស្គាល់មិត្តភក្តិរបស់នាង ហើយនៅពេលវេលាមកដល់ សូមរៀនស្គាល់សង្សាររបស់នាង ។ សូមជួយនាងយល់ពីសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ ។ សូមជួយនាងយល់ពីគោលការណ៍នៃភាពសមរម្យ គឺជាការការពារ ។ សូមជួយនាងជ្រើសតន្ត្រី និងសារព័ត៌មានដែលអញ្ជើញព្រះវិញ្ញាណ និងស្រប តាមអត្ថសញ្ញាណដ៏ទេវភាពរបស់នាង ។ សូមធ្វើជាផ្នែកដ៏សកម្មមួយនៅក្នុងជីវិតរបស់នាង ។ ហើយ កាលដែលនាងមានវ័យធំទេ ប្រសិនបើនាង ចេញទៅដើរលេងជាគូ រួចមិនត្រឡប់មកផ្ទះទាន់ម៉ោង សូមទៅទទួលនាងមកផ្ទះ ។ នាងនឹងធំទាល់ ហើយប្រាប់អ្នកថា អ្នកបំផ្លាញជីវិតខាងសង្គម របស់នាង ប៉ុន្តែក្នុងចិត្តនាង នាងនឹងដឹងថាអ្នកស្រឡាញ់នាង ហើយថាអ្នកខ្វល់ខ្វាយគ្រប់គ្រាន់ល្មមដើម្បីធ្វើជាអ្នកមើលថែរនាង ។

អ្នកពុំមែនជាបុរសធម្មតានោះទេ ។ ពីព្រោះតែភាពខុសគ្នានៅក្នុងជីវិតមុនផែនដីនេះ នោះអ្នកមានគុណសម្បត្តិ ដើម្បីធ្វើជាអ្នកដឹកនាំ និងដើម្បីទទួល អំណាចនៃបព្វជិតភាព ។ ពេលនោះអ្នកបង្ហាញនូវ « សេចក្តីជំនឿដ៏លើសលប់ និងកិច្ចការដ៏ល្អទាំងឡាយ » ហើយអ្នកនៅទីនេះ ពេលនេះ ដើម្បីធ្វើកិច្ច ការដូចគ្នានោះដែរ ។⁸ បព្វជិតភាពអ្នក ញែកអ្នកចេញ ។ នៅប៉ុន្មានសប្តាហ៍ទៀត កូនប្រុសទាំងបីនាក់របស់យើង នឹងធ្វើពិធីដាក់ឈ្មោះ និងផ្តល់ពរ ជ័យដល់កូនស្រីរបស់ពួកគេ ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ការណ៍នេះ នឹងក្លាយទៅជាពរជ័យបព្វជិតភាពមួយ ក្នុងចំណោមពរជ័យជាច្រើន ដែលកូនទទួលបានពី ឪពុករបស់ខ្លួន ពីព្រោះនៅក្នុងពិភពលោកដែលពួកគេធំឡើង ពួកគេនឹងត្រូវការពរជ័យនោះ ។ កូនស្រីរបស់អ្នកនឹងលើកដំកើងបព្វជិតភាព និងប្តេជ្ញា ចិត្តក្នុងចិត្តរបស់នាងថា នេះគឺជាអ្វីដែលនាងចង់បាននៅក្នុងគេហដ្ឋាន និងក្រុមគ្រួសារនាពេលអនាគតរបស់នាង ។ សូមចងចាំជានិច្ចថា « សិទ្ធិទាំង ឡាយនៃបព្វជិតភាព គឺមានជាប់ជាមួយនឹងអំណាចទាំងឡាយនៃស្ថានសួគ៌ » ហើយអាច « ត្រួតត្រា... ដោយគោលការណ៍នៃសេចក្តីសុចរិត ប៉ុណ្ណោះ » ។⁹

ឪពុកទាំងឡាយ អ្នកគឺជាវីរៈបុរសកូនស្រីអ្នក ។ ឪពុករបស់ខ្ញុំគឺជាវីរៈបុរសរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំធ្លាប់អង្គុយនៅលើកាំជណ្តើរផ្ទះរបស់យើងជារៀងរាល់យប់រង់ចាំ គាត់ត្រឡប់មកផ្ទះវិញ ។ គាត់នឹងលើកខ្ញុំឡើង ហើយគ្រឿងខ្ញុំរួចគាត់ដាក់ខ្ញុំចុះឲ្យឈរនៅលើស្បែកជើងដ៏ធំរបស់គាត់ ហើយគាត់រាំជាមួយខ្ញុំនៅក្នុង ផ្ទះ ។ ខ្ញុំចូលចិត្តឱកាសនៃព្យាយាមដើរតាមជើងរបស់គាត់ ។ ខ្ញុំនៅតែចូលចិត្ត ។

តើអ្នកដឹងថាទីបន្ទាល់របស់អ្នកមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងក្លាលើកូនស្រីរបស់អ្នកឬទេ? ខ្ញុំដឹងថាឪពុករបស់ខ្ញុំមានទីបន្ទាល់ ។ ខ្ញុំដឹងថាគាត់ស្រឡាញ់ព្រះ អម្ចាស់ ។ ហើយដោយសារតែឪពុករបស់ខ្ញុំស្រឡាញ់ព្រះអម្ចាស់ ខ្ញុំក៏ស្រឡាញ់ទ្រង់ដែរ ។ ខ្ញុំដឹងថាគាត់ព្រួយប្រារម្ភពីស្ត្រីមេម៉ាយ ពីព្រោះគាត់ ចំណាយពេលវិសាមកាលរបស់គាត់ដើម្បីលាបថ្នាំផ្ទះឲ្យស្ត្រីមេម៉ាយដែលរស់នៅជិតផ្ទះ ។ ខ្ញុំគិតថា នោះគឺជាវិសាមកាលដ៏អស្ចារ្យបំផុតដែលក្រុម គ្រួសាររបស់យើងមិនធ្លាប់មាន ពីព្រោះគាត់បានបង្រៀនខ្ញុំឲ្យចេះលាបថ្នាំ! អ្នកនឹងប្រទានពរដល់ជីវិតកូនស្រីអ្នកជាច្រើនឆ្នាំខាងមុខទៀត ប្រសិនបើ អ្នកស្វែងរកវិធីដើម្បីចំណាយពេលជាមួយនឹងនាង និងដើម្បីចែកចាយទីបន្ទាល់ជាមួយនាង ។

នៅក្នុងព្រះគម្ពីរមរមន អ័ប៊ីសត្រូវបានផ្លាស់ប្រែចិត្តជឿដោយការចែកចាយរបស់ឪពុកនាងនូវការនិមិត្តដ៏អស្ចារ្យរបស់គាត់ ។ អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមក នាងបានរក្សាទីបន្ទាល់នៅក្នុងចិត្តរបស់នាង ហើយរស់នៅដោយសុចរិតនៅក្នុងសង្គមដ៏ទុច្ចរិត ។ បន្ទាប់ពី ពេលវេលាបានមកដល់ នៅពេលដែលទីបន្ទាល់មិនអាចលាក់ទុកក្នុងចិត្តបាន នាងបានចេញពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ ដើម្បីចែកចាយទីបន្ទាល់របស់នាង និងចែកចាយពីអព្វហេតុដែលនាងបានធ្វើជាសាក្សីនៅក្នុងសាលាក្រមរបស់ស្តេច ។ អំណាចនៃការផ្លាស់ប្រែចិត្តជឿ និងទីបន្ទាល់របស់ អ័ប៊ីស គឺជាឧបករណ៍ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរសង្គមទាំងមូល ។ ប្រជាជនដែលបានទីបន្ទាល់របស់នាង ក្លាយទៅជាមនុស្សដែល « បានប្រែចិត្តជឿដល់ព្រះអម្ចាស់ [ហើយ] ពុំបោះបង់ចោលសាសនាឡើយ » ហើយកូនប្រុសរបស់ពួកគេ បានក្លាយជាទ័ពកម្លោះ ! ¹⁰

ដូចជានៅក្នុងទំនុកដំកើងមួយបទ សរសេរថា « ក្រោកឡើង ឱ! បុរសទាំងឡាយរបស់ព្រះអើយ! » ¹¹ នេះគឺជាការអំពាវនាវដល់អ្នក ឱ បុរសទាំងឡាយដែលកាន់បញ្ចូលភាពដ៏បរិសុទ្ធនៃព្រះ ។ សូមឲ្យមានពាក្យនិយាយពីអ្នក ដូចដែលបាននិយាយពីមេទ័ពម្សិល្បែងថា ៖

« គាត់ ជាបុរសម្នាក់ដ៏មានកម្លាំង ហើយខ្លាំងក្លា... ជាមនុស្សម្នាក់ដែលប្រកបទៅដោយការយល់ដឹងដ៏ឥតខ្ចោះ... ជាមនុស្សម្នាក់នៅក្នុងសេចក្តីជំនឿជឿដល់ព្រះគ្រីស្ទ... ។ បើសិនជាមនុស្សទាំងអស់ ដែលធ្លាប់រស់នៅ ហើយកំពុងរស់នៅ ហើយនឹងរស់នៅដូចម្សិល្បែង មើលចុះ អំណាចទាំងឡាយរបស់ស្ថាននរកនឹងត្រូវញ័ររន្ធត់រហូតទៅ... អារក្សនឹងគ្មានអំណាចទៅលើចិត្តនៃកូនចៅមនុស្សឡើយ » ។ ¹²

បងប្អូនប្រុស ឪពុក និងយុវជនទាំងឡាយអើយ « សូមមានភក្តីភាពនឹងរាជដែលមាននៅក្នុងអ្នក » ។ ¹³

បើដូច្នោះ តើអ្នកនឹងចិញ្ចឹមកូនស្រីដោយរបៀបណា ? ចូរស្រឡាញ់ម្តាយរបស់នាង ។ សូមដឹកនាំក្រុមគ្រួសាររបស់អ្នកទៅព្រះវិហារបរិសុទ្ធ សូមមើលថែរគុណធម៌ និងលើកដំកើងដល់បញ្ចូលភាពរបស់អ្នក ។ ឪពុកទាំងឡាយ អ្នកត្រូវបានទុកចិត្តមកពីព្រះវរបិតាស្វគិ ជាអាណាចក្រនៃកូនស្រីរបស់យើង ។ ពួកគេគឺជាគុណធម៌ និងជម្រើស ។ វាគឺជាការអធិស្ឋានរបស់ខ្ញុំ សូមឲ្យអ្នកនឹងគាំពារដល់ពួកគេ ពង្រឹងពួកគេ ធ្វើជាគំរូនៃគុណធម៌ ហើយបង្រៀនពួកគេឲ្យធ្វើតាមគំរូរបស់ព្រះអង្គសង្គ្រោះ — គ្បិតទ្រង់នៅមានព្រះជន្មរស់ ! នៅក្នុងព្រះនាមនៃព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ អាម៉ែន ។

កំណត់ចំណាំ

1. ដារីឌ អូ មិកយេ នៅក្នុង Theodore Hesburgh, *Reader's Digest ខែ មករា ឆ្នាំ 1963* ទំព័រ 25 សូមមើលផងដែរ *Richard Evans' Quote Book* (ឆ្នាំ 1971) ទំព័រ 11 ។
2. នីហ្វៃទី 2 5:27 ។
3. « ក្រុមគ្រួសារ ៖ ការប្រកាសដល់ពិភព លោក » លីអាហ្វណា និង *and Ensign ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ 2010* ទំព័រ 129 ។
4. A. Theodore Tuttle « The Role of Fathers » *Ensign* ខែ មករា ឆ្នាំ 1974 ទំព័រ 67 ។
5. វិស៊ីស ថាហ្វ វ៉ែនស៊ីន « Godly Characteristics of the Master » *Ensign ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ 1986* ទំព័រ 46 ។
6. គោលលទ្ធិ និងសេចក្តីសញ្ញា 46:33 ។
7. គោលលទ្ធិ និងសេចក្តីសញ្ញា 121:45, 46 ។
8. អាណម៉ា 13:3 សូមមើលផងដែរខទី 2 ។
9. គោលលទ្ធិ និងសេចក្តីសញ្ញា 121:36 ។
10. អាណម៉ា 23:6 សូមមើលផងដែរ អាណម៉ា 19:16-17; 53 ។
11. « Rise Up, O Men of God » *Hymns*, no. 323 ។
12. អាណម៉ា 48:11, 13, 17 ។
13. ហារ៉ូល ប៊ី លី « Be Loyal to the Royal within You » នៅក្នុង *Speeches of the Year: BYU Devotional and Ten-Stake Fireside Addresses 1973* (ឆ្នាំ 1973) ទំព័រ 101 ។